

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

24.10.2006

B6-0571/2006

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 103 artiklan 2 kohdan mukaisesti

esittäjä(t): Kartika Tamara Liotard, Luisa Morgantini, Dimitrios Papadimoulis, Jacky Henin, Gabriele Zimmer, Umberto Guidoni ja Adamos Adamou

GUE/NGL-ryhmän puolesta

myrkyllisten jätteiden viennistä Afrikkaan

Euroopan parlamentin päätöslauselma myrkyllisten jätteiden viennistä Afrikkaan

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan yhteisössä, Euroopan yhteisöön ja Euroopan yhteisöstä tapahtuvien jätteiden siirtojen valvonnasta ja tarkastamisesta 1. helmikuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 259/93¹,
 - ottaa huomioon jätteiden siirrosta 14. kesäkuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006², joka tuli voimaan 15. heinäkuuta 2006, mutta jota ei sovelleta ennen kuin 12. päivästä heinäkuuta 2007, jolloin se korvaa asetuksen (ETY) N:o 259/93,
 - ottaa huomion vaarallisten jätteiden maanrajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan Baselin yleissopimuksen ja kaikkea vaarallisten jätteiden vientiä OECD-maista OECD:n ulkopuolisiin maihin koskevan Baselin kiellon,
 - ottaa huomioon vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan yleissopimuksen (Baselin yleissopimus) tekemisestä yhteisön puolesta (93/98/ETY) 1. helmikuuta 1993 tehdyn neuvoston päätöksen 93/98/ETY,
 - ottaa huomioon kansainvälisen yleissopimuksen aluksista aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäisemisestä sellaisena kuin se on muutettuna siihen liittyvällä vuoden 1978 pöytäkirjalla (Marpol 73/78),
 - ottaa huomioon neljännen Lomé'n yleissopimuksen ja Bamakon yleissopimuksen, jotka kieltävät Euroopan unionia viemästä ydinjätteitä tai vaarallisia jätteitä AKT-maihin, kun taas AKT-maat ovat sopineet kieltävänsä tällaisten jätteiden tuonnin mistä tahansa maasta,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 103 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että elokuun puolivälissä Probo Koala -niminen, Panaman lipun alla liikennöinyt ja hollantilaisen Trafigura Beheer -yhtiön käyttöönsä vuokraama rahtilaiva purki yhteensä 528 tonnia myrkyllisiä jätteitä Norsunluurannikon pääkaupunkiin Abidjaniin, mikä aiheutti kahdeksan ihmisen kuoleman ja terveysongelmia useille tuhansille henkilöille,
- B. on tietoinen yhä laajemmalle leviävästä monikansallisten yhtiöiden ja muiden teollisuusmaiden yritysten käytännöstä - joka merkitsee vakavaa uhkaa yleismaailmalliselle ihmisoikeudelle, oikeudelle elämään ja terveyteen - hankkiutua eroon vaarallisista ja muista jätteistä dumpaamalla ne Afrikan kehitysmaihin ja muihin kehitysmaihin,

¹ EYVL L 30, 6.2.1993, s. 1.

² EUVL L 190, 12.7.2006, s. 1.

- C. ottaa huomioon, että vastaavanlaisilla skandaaleilla on ollut voimakas vaikutus Afrikan mantereella muutamien viime vuosien aikana: myrkylliset jätteet Abidjanissa, radioaktiiviset säiliöt Somaliassa, Kameruniin dumpatut 5 600 litraa klooria sekä kuormalastilliset käytöstä poistettuja autonrenkaita, henkilöautoja ja sähkötarvikkeita, jotka sisältävät myrkyllisiä materiaaleja, joiden kierrättäminen tulee hyvin kalliiksi,
- D. katsoo, että yhä aivan liian usein kierrätystarkoituksessa tapahtuvaa vientiä käytetään verukkeena, kun todellisuudessa vaarallisista jätteistä hankkiudutaan lopulta eroon ympäristön kannalta tuhoisalla tavalla kehitysmaissa,
- E. ottaa huomioon, että monilla kehitysmailla ei ole teknologiaa, jota tarvitaan tällaisten jätteiden käsittelemiseksi siten, että niiden kielteiset terveys- ja ympäristövaikutukset hävitetään tai niitä vähennetään,
- F. ottaa huomioon, että rinnakkaisia tutkintamenettelyjä käynnistettiin Trafigura Beheer -yhtiötä, Amsterdamin satamapalveluita, Amsterdamin kaupungin viranomaisia ja Alankomaiden ympäristöministeriötä vastaan, jotka kaikki myönsivät lastille purkuluvan, vaikka olivat tietoisia sen luonteesta,
1. pahoittelee syvästi ihmishenkien menetyksiä ja terveyskriisiä Abidjanissa, missä noin 44 000 ihmistä on joutunut hakeutumaan lääkäriin hoitoon myrkyllisten jätteiden laittoman dumpauksen vuoksi, ja tuomitsee sen tahallisen toiminnan, joka aiheutti tämän tilanteen; panee huolestuneena merkille, että jatkuvasti lisääntyvä myrkyllisten ja vaarallisten tuotteiden ja jätteiden laitton dumpaus kehitysmaihin vaikuttaa edelleen kielteisesti näiden maiden asukkaiden ihmisoikeuksiin kuuluvaan oikeuteen elämään ja terveyteen;
 2. katsoo, että sekä EU:n lainsäädäntöä että kansainvälisiä yleissopimuksia rikottiin selkeästi Probo Koalan myrkyllisten jätteiden kuljettamisen ja Abidjaniin dumpaamisen tapauksessa, ja kehottaa komissiota suorittamaan riippumattoman tutkinnan koskien Probo Koalan myrkyllisten jätteiden kuljettamista ja dumpaamista, jotta saadaan selitys sille, kuinka voimassa olevan lainsäädäntö jätettiin täytäntöönpanematta;
 3. pyytää komissiota ja asianomaisia jäsenvaltioita panemaan täytäntöön menettelyjä kyseisten myrkyllisten jätteiden jäljittämiseksi niiden tuotannosta niiden loppusijoittamiseen, kaikki tämän prosessin osapuolet mukaan lukien, ja selvästi osoittamaan ne osapuolet, joita on pidettävä tilintekovelvollisina ja vastuullisina myrkyllisten jätteiden sijoittamisesta Abidjaniin, sekä varmistamaan, että oikeussuojakeinot ja korvaukset ovat uhrien saatavilla;
 4. kehottaa komissiota toteuttamaan tehokkaita ja konkreettisia toimia tehdäkseen lopun siitä, että väestöjen asettamisesta alttiiksi myrkyllisille jätteille ei rangaista, määräämään rikosoikeudellisia seuraamuksia varmistakseen EU:n lainsäädännön noudattamisen, Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen 13. syyskuuta 2005 antaman tuomion mukaisesti, joka koski rikosoikeudellisia seuraamuksia ympäristölle tuotetusta vahingosta (C-176/03), ja pakottamaan jäsenvaltiot panemaan täysin täytäntöön kaiken asiaa koskevan yhteisön lainsäädännön sekä käynnistämään rikkomismenettelyn niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka eivät näin tee;

5. pyytää komissiota ja asianomaisia jäsenvaltioita julkistamaan kaikki kahdenväliset sopimukset, jotka ne ovat tähän mennessä tehneet OECD:n ulkopuolisten maiden kanssa jätteiden siirtämisestä;
6. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita toteuttamaan toimia tuotannonalojensa ja monikansallisten yritystensä toimien valvomiseksi ja sen varmistamiseksi, etteivät ne riko ihmisoikeuksia vahingollisten ympäristökäytäntöjen kautta kuten siirtämällä myrkyllisiä ja vaarallisia tuotteita ja jätteitä laittomasti, erityisesti kehitysmaihin;
7. valtuuttaa komission keräämään tietoja tällaisten jätteiden ja tuotteiden laittomasta kaupasta ja niiden dumppaamisesta Afrikan kehitysmaihin tai muihin kehitysmaihin, esittämään ehdotuksia toimenpiteistä tämän laittoman kaupankäynnin ja tällaisten tuotteiden siirtämisen ja dumppaamisen valvomiseksi, vähentämiseksi ja poistamiseksi sekä laatimaan vuosittain luettelon maista ja monikansallisista yrityksistä, jotka ovat sekaantuneet myrkyllisten jätteiden ja tuotteiden laittomaan dumppaamiseen Afrikan kehitysmaihin tai muihin kehitysmaihin;
8. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioille, Baselin yleissopimuksen sihteeristölle ja Norsunluurannikon hallitukselle.